

ČAJ

Pro chvíle pohody

BŘEZEN 2016

Časopis Autorů Jičínska

Všechno je jinak

Ptal jsi se mě
co od tebe čekám
a já jsem řekla že nic
vůbec nic

a myslela jsem všechno
úplně všechno

Jarmila KOŠTÁLOVÁ

114

Vážení čtenáři,

v březnu jsem se s ČAJem vypravil na Ostravsko.

Představím Vám dokonce dvě autorky
z tohoto „razovitého regionu“, jak zpívá Jarek Nohavica.

Jak jsem se na Ostravsko dostal?

Vloni při knihovnické dílně

v rámci pohádkového festivalu v Jičíně

jsem narazil na dvě knížky autorek z Ostravy,

a to na básnickou sbírku

Jarmily Košťálové „Zatoulané souhlásky“

a dívčí román **Marty Ulmannové „Tajemství letošního léta.“**

Knížky mě zaujaly, a tak jsem rád,

že obě autorky přijaly pozvání do naší ČAJárny.

Navíc **Marta Ulmannová** poskytla ČAJi rozhovor,

kde představuje nejen svůj román, ale rozhovořila se o Ostravě,
knihovně, psaní a kultuře vůbec. Sama přiznává, že: „**Prostě jsem**

jednoho dne vzala tužku a zjistila, že mě psaní baví!“

V ČAJi najdete nejen ukázkou ze jmenované knihy, ale i její poezii.

Sbírka **Jarmily Košťálové** mě zaujala, třeba už úvodní báseň

dnešního ČAJe „**Všechno je jinak**“ je zajímavá.

A taková je celá sbírka,

ze které najdete v březnovém ČAJi ochutnávku.

Tak trochu se omlouvám regionálním autorům, ale slibuji, že se
příště polepším, neboť jsem zařadil už jen moje povídání o knize

Michela Houellebecqa „Možnost ostrova“,

kteřá si zaslouží čtenářskou pozornost.

Uživejte si jarní pohody, neboť jaro je za dveřmi!

Váš Václav

HOST ČAJe:

Jarmila KOŠŤÁLOVÁ

Co ke mně víc?

Narozena: 16. 7. 1963;

Ostrava

Povolání: knihovnice

Co mě těší? Jsem spokojená a šťastná, za všechno co mám.

Čím jsem starší, tím více si vážím zdánlivých samozřejmostí kolem nás.

Sbírka: ZATOULANÉ
SOUHLÁSKY

Autor: Jarmila Košťálová

Ilustrace: Štěpánka

Macháčková (Pravdová)

Vydal: Repronis Ostrava 2004

Ke knize:

Zatoulané souhlásky – zdramatizovány divčím divadelním souborem Las Estafas;

v ostravském Klubu Atlantic v r. 2005

Vybrané básně byly zhudebněny ostravskou folkovou skupinou Fotři

Anotace ke sbírce:

Říká se, že všechno zlé je k něčemu dobré.

I tato malá sbírka veršů vznikala z hlubokých prožitků touhy, úzkosti i bezmoci.

Ale současně s těmito pocity se odkudsi z hlubin mé duše rodila jedna obrovská síla,

kteřá všechny tyto stavy přetavila a já uvnitř sebe ucítila růst sedmikrásky
Všem lidem, kteří prošli mým životem, děkuji.

A Vám všem, kteří budete číst tyto verše přeji, aby i ve Vašich srdcích
vzklíčily sedmikrásky a nikdy neuvadly.

POEZIE JARMILY KOŠŤALOVÉ ZE SBÍRKY ZATOULANÉ SOUHLÁSKY

Škádlení

Má láska k tobě je vášnivá
I není
občas jak krokodýl
zuby cení

koho chceš
ptej se na ten cit
v lásce jen stěží
lze něco pochopit

První láska

Pondělí
Přiběhla mi SMS
Srdce - uvnitř K+S

Úterý
A dnes dalších dvacet pět
(Lucka bude závidět)

Středa
Uhranul mě jako had
Miluju ho!

Čtvrtek
Má mě rád!

Pátek
Líbal se s Terezou!
Chci umřít
Ať mě odvezou

Sobota
Jsem těžký černý mrak
Co teď? A co pak?

Neděle
Škvírou mezi vrátky
přivábím ho zpátky
počkám si až roztaje
A POŠLU HO DO HÁJE

Skvělá dieta

Prý má mě rád
a nevolá
Co je to vlastně za tvora?
Nejím
Nespím
Koukám do dvora

Milá nebo potvora
mám být
až zavolá?

Budu milá
Shodila jsem
Čtyři kila

Před zrcadlem

Jsem tlustá a pihatá
po celém těle
žárlivá svárlivá
koukám jak tele
bez citu a názoru
atakdále
ztrácím všechno všude
a stále

A mám ještě jednu skrytou vadu
lžu
a někdy taky kradu

Mámě

Potřebuju nové boty
make-up
rtěnku
paruku

Já zas mámo někdy třeba
se tě chytnout za ruku

Když oči jsou studené
a dlaně zaťaté
pokoj bez obrázků
kam mám jít
pro lásku?

Tátovi

Ahoj táto!
má se fajn
rostu jako z vody
mámě celkem pomáhám
prát umývat schody

Díky za přání i balíky
těžké byly jako kusy ledu
nelekej se, přemýšlím
ale jinak to říct nedovedu

Nechci modré z nebe
to radši krabici a v ní tebe
místo mašle frézie
nic víc

Tvoje Lucie

Rovnice

Jsi jako rovnice o dvou neznámých
a já v matice odjakživa plavu

Sčítám a násobím
mám tě pořád plnou hlavu

Za „x“ když dosadím tvá sladká
slova
u „y“ ztuhnu a počítám znova

Zdá se mi láska
že z písku stavíš hrad
a první liják spláchne tvé
mám tě rád

Z přívalů deště bývá velká voda
Špatně plavu

A utonout?
To by byla škoda.

Relativní

Láska není jízdní řád
někdy studí
co má hrát

Potvrzují statistické zdroje
dnes máš
co zítra nemusí být tvoje

Zamilovaná

S tebou si tančím
na střeších domů
střízlivá opilá
ve víru vášní
včera jsem nebyla
s tebou a zvláštní

prostá všech rozpaků
prstem
a do mraků
kreslím si zábradlí
abychom
n
e
s
p
a
d
l
i

Sběratel srdcí

Zahlédla jsem tvé oči
poslala úsměv
podala ruce
nabídla něhu
odevzdala své srdce

Zahlédl jsi mé oči
poslal úsměv
podal ruce
zašeptal Miluje tě

pak jsi se otočil a šel
a potkal jiné oči
jiný úsměv
jiné ruce

... a dál?

Jeden z nás teď
aby se bál

Strach

Ze všech kotů svojí duše
stírám prach

Ničeho se nebojím
a už vůbec nemám strach

Jako motýl uletím
kdyby na mě sáh

XXX

Odpustila bych ti
ale nemohu
Šláp jsi mi na srdce
ne na nohu

Čas dozrávání

Tvé jméno v diáři
škrtám tlustou čarou
a píšu list bez adresy
sama
sobě
si

Příště až ucítím
že tváří v tvář
nevidím
a budu mít sklon
čekat na tón
co když právě on

vyjdu ze dveří

úsměv dám těm
co mi nevěří
že s každým sbohem
jsem sama sobě blíž

Všechno je jinak

Ptal jsi se mě
co od tebe čekám
a já jsem řekla že nic
vůbec nic

a myslela jsem všechno
úplně všechno

Zatoulané souhlásky

Kdybych zlatou rybkou byla
která bez vody se brání
a ty němý u břehu stál

splnila bych ti každé přání
i kdybys chtěl být třeba král

Ale nejsem rybkou
která plní pomýšlení
to jen v pohádkách
se žába v prince změní

Možná že chvíličku jsi bez - á - - y
možná že jsi sám
možná se jen zatoulaly souhlásky

Najdu je a posbírám

Nosím v sobě kvítí

Nosím v sobě kvítí
Jsou to sedmikrásky
rozzrůstají se mi do dlaní

navzájem přejeme si
hodně lásky
toužíme po laskání
sami sobě z ráje vyhnání

Hledáme klíč na místech lichých
jak slepci s bílou holí
a on je přitom blíž
než spíž s chlebem a solí

Nosme v sobě kvítí všeho druhu
od pampelišek po růže

možná zítra
jedna z nich
obě či mně pomůže

**„Prostě jsem jednoho dne vzala tužku
a zjistila, že mě psaní baví!“**

ROZHOVOR - MARTA ULMANNOVÁ

Vloni v září jsem se na knihovnické dílně potkal v Knihovně Václava Čtvrtka v Jičíně s ostravskou mladou knihovnicí a autorkou Martou Ulmannovou. Koupil jsem si její knihu a domluvil se, že ji a její kolegyni představím v našem ČAJi. A protože Ostravsko, kde obě autorky žijí, jsem dosud neměl možnost blíže v ČAJi představit, tak jsem Martu Ulmannovou požádal o rozhovor.

- Jarek Nohavica v jedné písni zpívá, že „Ostrava je region razovitý“, takže na úvod otázka: Jste rodačkou z Ostravska? A jak se v tomto regionu žije?

Ano, ostravská rodačka jsem do morku kostí ? A jak se tady žije? Tož... rychle :-D A přesto krásně. Nedám na Ostravu dopustit, ať si o ní říká, kdo chce co chce a nedovedu si představit, že bych žila jinde. Vlastně ani nechci ? .

- **Ostrava v roce 2015 těsně prohrála souboj s Plzní o evropské město kultury. Je Ostrava opravdu kulturní město? Na co byste nás do města a okolí pozvala?**

Jee, toho je! Začnu tedy druhou otázkou. Přímo v Ostravě bych Vás pozvala na mnoho míst - třeba na Slezskoostravský hrad, který je pro mě jakožto pro milovníci historie, hradů a zámků jeden z nejčastějších cílů – masopustem v únoru počínaje a vánočními trhy s výstavou betlémů v prosinci konče. Dále bych Vás určitě pozvala do oblasti Dolních Vítkovic, které patří ke známé ostravské průmyslové zóně a které byly za posledních pár let výborně a zdařile renovovány. Máme zde Velký svět techniky, který je fantastický – především pro děti, ale i dospělí si přijdou na své – také Malý svět techniky U6, multifunkční aulu Gong, kde probíhají různé koncerty. Ty probíhají také přímo ve venkovních prostorách Dolních Vítkovic, např. od roku 2014 se zde v létě pořádá 1-denní metalový festival Ostrava v plamenech. Dalším koncertním místem je třeba ČEZ aréna, kde nám nedávno zahráli legendární Deep Purple a celkem pravidelně zde vystupuje Michael Flatley a jeho taneční soubor Lord of the dance. Hned naproti ČEZ arény je nově zrekonstruovaný venkovní městský stadion, kde každoročně probíhá Zlatá tretra, jejímž pravidelným hostem je světový atlet Usain Bolt, a kde nás v červnu 2016 v rámci turné navštíví Paľo Habera a Team. Dalšími zajímavými místy jsou určitě ostravská ZOO, halda Ema – ostravská sopka, Planetárium v Ostravě-Porubě, největší hornické muzeum v ČR – Lanek – kde můžete sfárat nebo se projet původním důlním vlakem, různá muzea a galerie, kterých máme opravdu požehnaně, dále svět minatur Miniuni, Trojhalí Karolina, Nová radnice s vyhlídkovou věží, samozřejmě proslavená ulice Stodolní s největší koncentrací klubů a hospod na jednom místě a plno dalších.

Z okolí Ostravy bych pak vypíchla především Lysou horu v pohoří Beskyd, na jejíž vrchol (1324 m) je téměř povinnost se vyškrábat ?, samozřejmě hrady a zámky, např. Hukvaldy, Frýdek-Místek, Starý Jičín, Štramberk a další, Sanatoria Klimkovice či Lázně Darkov, Valašské muzeum v Rožnově pod Radhoštěm, lanovka vedoucí z Ráztoky (opět v pohoří Beskyd) na Pustevny, odkud se dá krásnou procházkou dojít k soše pohanského boha Radegasta či sousoší slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje. A je toho ještě mnoho a mnoho, ani si na vše nevzpomenu.

Takže ano, Ostrava je rozhodně velice kulturní a nebojím se říct, že jako 3. největší město ČR si v tomto ohledu nijak nezadáme s těmi 2 před námi ?.

- **Pracujete v knihovně. Můžete nám svoje pracoviště představit? Jak velký zájem je o literaturu? A co dnešní lidé? Čtou? A co čtou**

především?

Takže – pracuji v Knihovně města Ostravy v pobočce Dr.Martínka v Ostravě-Hrabůvce, na dětském oddělení. Máme samozřejmě také oddělení pro dospělé a najdete nás v kulturním zařízení K-Trio. Celkem je knihovna tvořena ústřední pobočkou v centru Ostravy a 27 pobočkami v jejím celém okolí.

O literaturu je zájem určitě veliký a zdaleka ne jen o tu, která je povinná ve školních lavicích ?. Pravdou sice je, že více chodí do knihovny dospělých než děti, ale i těch je dost. Z toho vyplývá, že lidé čtou hodně, což je samozřejmě dobře, ale jakožto knihovnice oddělení pro děti mohu posoudit spíše četbu dětí než dospělých. Na naší pobočce dominují půjčovnými statistikám rozhodně knihy žánru sci-fi/fantasy, detektivky, thrillery a dívčí četba. V závěsu jsou pak knihy pro malé děti či začínající čtenáře, které s nimi vybírají rodiče, a také naučná literatura se docela půjčuje.

Co se týká knih pro dospělé čtenáře – už je to pár let, kdy jsem přešla z tohoto oddělení k dětem, ale myslím, že to pořadí se moc nezměnilo – romány pro ženy, historická próza, thrillery, detektivky, sci-fi/fantasy... snad ?

- Podařilo se vám vydat knihu. Můžete nám ji krátce představit?

Jedná se o dívčí román nazvaný Tajemství letošního léta, jehož hlavní hrdinkou je čerstvě 17-ti letá Klára, která odmítne jet na společnou rodinnou dovolenou, proto se i se sestrou ocitá na prázdninách u tety v Praze, kde samozřejmě není o zážitky nouze a díky kterým zcela nečekaně nahlédne i pod pokličku malého rodinného tajemství...

Snažila jsem se knihu psát jazykem dnešní mládeže, puberťáků a mladých lidí, ačkoli v době, kdy jsem ji psala, jsem do této kategorie sama patřila, takže doufám, že se mi to jakž takž povedlo a že se od těch časů moc nezměnil ?. Do knihy jsem vložila jak zážitky či zkušenosti vlastní, tak vymyšlené či od různých známých a hlavní postavě Kláře jsem přisoudila vlastnosti a dovednosti, které sama nemám a chtěla bych je ?. A dodala bych, že kniha je 1. dílem z naprosto neplánované volné trilogie, ovšem doposud jedinou vydanou. Na vydání dílu druhého se však již pomalu chystám ?.

- Co vás vlastně nutí ke psaní? Začínala jste s kratšími útvary? Povídkami?

K psaní mě nenutí nic, píšu ráda. Nikdy jsem ani neuvažovala nad tím,

proč. Prostě jsem jednoho dne vzala tužku a zjistila, že mě to baví, to' vše. Když ostatní děcka chodily ven, já byla radši zalezlá doma s tužkou, popř. u psacího stroje, na němž jsem začínala. Vlastně jsem tehdy ještě ani nepsala, stačilo mi opisovat. Získala jsem tak několik knih, které jsem si třeba vypůjčila v knihovně a líbily se mi natolik, že jsem je chtěla. Tak jsem si je opsala.

S kratšími útvary jsem, myslím, nezačínala. Jak říkám, nezačala jsem psát nijak účelově. Leda pokud by se za kratší útvar daly považovat slohové práce ze základní školy, kde jsem, co si pamatuju, excelovala už jako malá. Pamatuju si, že někdy v období mezi 1. a 3. třídou byla má třídní paní učitelka (mimořádně neskutečně úžasná ženská, která dnes chodí s třídami právě k nám na pobočku na knihovnické lekce a besedy) tak nadšená z jedné mé slohovky, že ji četla před celou třídou a stále si pamatuji, jak se u ní smála. Tuším, že byla o nějaké rodinné dovolené. Samozřejmě jsem si ji vymyslela a psala jsem v ní, že na dovolené někde v zahraničí (snad Španělsku?) jsem se s rodiči a bratrem byla podívat v lese na laně a jeleny, na což mi paní učitelka tehdy se smíchem řekla, že v tom případě tam museli utéct z České republiky ?

- **Jak je to těžké napsat knihu? A co je těžší, napsat nebo vydat?**

Co mně se týká, záleží na tom, zda se dostaví nějaká ta múza ?. Knihu Tajemství letošního léta jsem začala psát asi ve 13-14 letech s tím, že šlo o takovou malou lehkou sázku. S tehdejší kamarádkou jsme byly velké čtenářky dívčích románů spisovatelky Lenky Lanczové a řekly jsme si, co to takhle zkusit taky? A vsadily jsme se, která z nás to dokáže dřív. Jak dopadla ona, to už dnes nevím, já začala, něco jsem napsala, šlo to i docela dobře, pokud si dobře pamatuju, ale poté mě to přestalo bavit a blok, do nějž jsem psala, jsem zavřela a schovala. A našla jsem jej snad až po půl roce nedo dokonce roce, kdy jsem na něj zcela úspěšně zapoměla. To, co jsem tehdy měla napsáno, jsem si přečetla a znovu si řekla, co to takhle dokončit? A dokončila jsem ?. Druhý díl ze mě pak vypochoďoval téměř okamžitě. Tehdy byla múza zřejmě nejsilnější, začala jsem psát a psala, psala a psala, až jsem ho napsala. Byla to celkem rychlovka. No a třetí díl, tak tady se přiznám, to už je problém. Také jsem jej začala psát v dost těsném závěsu za dílem druhým, i když ne tak těsným jako dvojku za jedničkou, ale dodnes jej nemám dokončen. Takže fakt fůra let. Nějak došla slina nebo co. Sem tam do něj sice nahlédnu a něco připišu, mám hotovou i kompletní osnovu, o čem by měl být, ale nějak se mi nedaří jej dopsat.

A s básničkami, které občas pišu, je to podobné. Někdy to jde úplně samo, někdy prostě chci a nejde to, i kdybych se na hlavu postavila. Tady asi

záleží na jakémsi mém momentálním citovém rozpoložení. Většinou se mi podaří nějakou napsat ve chvíli, kdy jsem v nějakém emočním extrému – buď totálně happy and funny nebo naopak depka jako blázen.

Takže s psaním takhle, není to vždycky procházka růžovým sadem, ale ve srovnání s vydáním... těžší je rozhodně knihu vydat. Kdybych si ji totiž nevydala samonákladem, nejspíš bych ji dodnes vydanou neměla, jelikož ze strany všech nakladatelství, která jsem oslovila, byla reakce totálně nulová.

- **Kdo vám s vydáním a distribucí pomohl?**

Máte-li na mysli, jestli mi pomohl někdo z blízkých lidí či přátel, tak ne, v tomto ohledu jsem si pomohla sama – text jsem si pročetla, zkontrolovala, snažila se vychytat všechny chyby, převedla jsem jej do té správné wordovské formy a do formátu, očíslovala strany, nastavila okraje, prostě veškeré korektury textu sama sobě si, jak se říká, zajistila si fotku na knihu, zhotovila anotaci i krátkou tiráž, a odeslala mailem.

Máte-li na mysli vydavatelství, pomohlo mi vydavatelství Nová Forma. V roce 2010, kdy jsem knihu vydala, sídlilo vydavatelství v Českých Budějovicích, dnes má sídlo v Týně nad Vltavou – Malé Straně.

Distribuuovat knihu mi pomohla taktéž Nová Forma, jelikož všechny knihy, které vydává, zároveň umísťuje na svém e-shopu www.stahujknihy.cz. Také mi zajistila umístění 5 povinných výtisků pro knihovny v ČR a přidělení ISBN. Distribuci svépomocí jsem nijak v úmyslu neměla, těch pár kusů, co jsem si objednala, jsem rozdala po rodině a kamarádech, ale po čase jsem si zase řekla – Proč ne? Když už jsem ji napsala i vydala, proč ji nemít i v knihkupectví? No a protože v Moravskoslezském kraji byl největší sítí knihkupectví tehdy Librex, oslovila jsem jej, knihu donesla na ředitelství na ukázkou a měla bezbřehou radost, když mi o pár dní později volali, že knihu do prodeje vezmou. Finančně to ale bylo dost náročné, tudíž jsem objednala pouze 60 ks, které se však, až na 1 zničený kus, rozprodaly v krátkém čase všechny.

Bohužel začátkem roku 2014 se knihkupectví Librex dostalo do finančních potíží a skončilo, tudíž má poslední faktura zůstala nevyplacena a i kdyby – to, co se mi na prodaných knihách vrátilo zdaleka nepokrylo náklady, které jsem musela vložit do jejich objednání a zpracování.

- **V knize píšete, že vaším vzorem je třeba jičínská autorka Zuzana Francková. Máte i jiné literární vzory? Co nejraději čtete?**

Tak vzorem... vyloženě vzorem ne, bez urážky, ale oblíbenou spisovatelkou určitě ano. Spolu s Lenkou Lanczovou, kterou už jsem zmiňovala a kterou si ráda přečtu dodnes, byla mou nejčtenější autorkou v

pubertě ?. Nejvíc jsem si zamilovala její knihu Osudová láska, která nás přenáší do historie a celkem nedávno ji sháněla tak dlouho, dokud se mi to na Aukru nepodařilo ?.

Jak jsem už říkala, vzor vyloženě nemám, spíš oblíbené spisovatele. A těch je! Určitě je jasné, když jsem se několikrát zmínila, že jsem milovnice historie, že mé knihovně vévodí historické romány. Především ty Vlastimila Vondrušky, jehož beletrii mám nakoupenou téměř komplet. Ale k tomuto žánru mě přivedla v mých 16 letech kniha Čachtická paní od Joža Nižnanského, která mě naprosto dostala a od té doby se o tuto tematiku zajímám ve všech směrech – různé dokumenty, naučná literatura, veškerá beletrie, apod. Dále doslova a dopísmene zbožňuji Fantoma Opery od Gastona Leroux, i když tady více filmovou muzikálovou verzi než knihu, ta mě až tak neoslovila, i když se mi líbila. Nicméně toto téma zpracovala naprosto úžasným způsobem autorka Susan Kay v knize Fantom, což je kniha, kterou můžu číst stále dokola a vždycky na konci brečím ?. No a nesmím zapomenout na Alison Weirovou, anglickou historičku, která zpracovává tematiku Tudorovců, především královny Alžběty Tudorovny, což je další má oblíbená historická postava, a jejího otce Jindřicha VIII. Skvělé knihy!

A z dalších jen na rychlovku třeba Andrej Štiavnický, který nadále zpracovává tematiku Čachtické paní a její rodiny, dodnes mám ráda dívčí četbu, Jamese Herriota a jeho zvěrolékařské historky, hodně čtu fantasy, to více dětské než dospělé ?, ale z tohoto žánru pro dospělé mě velice oslovila kniha Mapa času od Félix J. Palmy, ráda nahlédnu do thrilleru nebo i detektivky ne jen historické, velice poskrovnu i do románu pro ženy. Naopak, co moc ráda nemám jsou romány z různých válečných období, ačkoli něco jsem samozřejmě četla.

- A co e-knihy? Jaká je podle vás jejich budoucnost? Vytlačí e-knihy tištěnou knihu?

E-knihy... No, myslím, že tištěnou knihu nevytlačí, i když je vlastní už hodně lidí. Pro mě je třeba ten pocit papíru mezi prsty či šustění otáčené stránky nenahraditelný a ani za nic bych tyto vjemy nevyměnila za knihu elektronickou. Budoucnost však nejspíš mají, ne každý je příznivcem čtení a u e-knih mají zřejmě někteří lidé pocit jakéhosi „lepšího skousnutí“, když už teda musí něco přečíst.

- Setkáváte se u vás s literáty v nějakých klubech či spolcích? Máte na Ostravsku nějaký klub? Jak funguje? A co vám osobně přináší setkávat se s ostatními autory?

Tak tady se zcela upřímně přiznám, že netuším, zda nějaký takový klub či spolek máme. Vlastně mě ani nikdy nenapadlo to zjišťovat, takže jediné místo, kde mám možnost se s nějakými autory setkat, ať už známými či ne, je v knihovně, když někdo přijede pobesedovat. Sama za sebe jsem byla pouze na několika přednáškách právě Vlastimila Vondrušky, jehož knihy miluji, takže tady jsem jistou aktivitu vyvinula, ale přiznám se, že to je vše ?.

- Myslíte si, že je pro autora důležité účastnit se literárních soutěží? Máte nějaké vlastní zkušenosti, případně můžete se pochlubit úspěchy?

Určitě je to důležité, chce-li někdo opravdu psát a i se tím žít. Nějak prorazit musí a tenhle způsob je nejosvědčenější, ne-li dokonce jediný. Vlastně je to totéž co Superstar, že. Já mám zkušenost jen jedinou, počítám-li dobře, a to z celkem nedávné doby, kdy ale šlo jen o překlad soutěžního textu ze slovenštiny do co nejlepší češtiny, takže to vlastně ani nebyla soutěž pro mě jako pro autorku. Jinak jsem se neúčastnila ničeho nikdy, nejsem právě soutěživý typ, který by se chtěl dostat do podvědomí tímto způsobem. Na to nejsem úplně stavěná. Neumím ani sama sebe prezentovat, což, jak si uvědomuju, je chyba.

- Máte nějaký literární cíl? Co byste chtěla napsat? A co především nového chystáte?

Mým momentálním literárním cílem je dokončit 3. díl k „létům“ a určitě budu ráda, pokud se mi to podaří a pokud se mi ještě i někdy poté podaří napsat něco dalšího ?. A k čemu se chystám... ráda bych vydala své básničky, i když jich není nijak zvlášť moc, a také bych ráda dokončila jednu šílenost, do které jsem se kdysi pustila – totiž zveršování své nejoblíbenější knihy, s čímž jsem začala kdysi jednou takhle odpoledne, když nebylo co dělat ?. Prostě mě zničehonic napadl verš, pak další a další... Tak uvidíme zda, se to někdy podaří a zda s tím vůbec vyjdu na světlo... Abych tím neporušila nějaká autorská práva třeba, to bych fakt nerada... Přinejhorším to bude napsáno alepoň pro radost či do šuplíku, jak se říká ?.

- Na závěr si přihřeji domácí polívčičku. Jak se vám líbí v Jičíně? A jak jičínská knihovna obstojí v porovnání s vaší ostravskou knihovnou?

Jičín je krásné město a velice se mi v něm líbí. Především Valdická brána, samozřejmě, ta mu dodává nádherný historický nádech! Už když jsem kdysi četla onu zmiňovanou Osudovou lásku od Zuzany Franckové, nějak

tak, jak skutečně vypadá, jsem si město Jičín představovala ?.

A jičínská knihovna je velice příjemné místo s krásnou atmosférou a úžasnými lidmi, mezi které se s kolegyní Dankou Mazurkovou rády vracíme, máme-li možnost. Prozatím tak bylo především díky účasti na knihovnických dílnách. Samozřejmě jičínská knihovna je jiná než ta naše ostravská, což dělá nejen velikost, množství poboček či vzhled, ale právě lidé, kteří ji tvoří a kteří ji vdechují kus sebe sama. Porovnávat určitě nebudu, jsou věci, které se porovnat nedají, pro mě je prostě každá knihovna, kterou navštívím, originál, něčím jiná, něčím zvláštní. A ta Vaše, především tím kolektivem knihovnic a knihovníků, kteří se zde sešli a je na nich vidět, že svou práci mají skutečně rádi a žijou pro ni, je tou nejkrásnější, jakou jsem kdy navštívila.

Děkuji za rozhovor a přeji hodně literárních úspěchů!

Václav

Marta Ulmannová

Místo narození: Ostrava, 30.12.1985

Vzdělání: Po ukončení ZŠ 4-leté studium ISS oděvní, služeb a podnikání v Ostravě-Porubě, obor Oděvnictví (to za účelem stát se jednoho krásného dne módní návrhářkou)

Zaměstnání: Rok po složení maturity nástup do knihovny v Ostravě-Hrabůvce na pobočku Dr.Martinka, kde jsem propendlovala jak dětské tak i dospělé oddělení a kde pracuji dodnes, nyní už zcela jen na dětském oddělení. V časovém období mezi ukončením SŠ a nástupem do knihovny jsem dostala možnost pracovat externě v ostravském studiu České televize jako kostymérka při natáčení seriálu Proč bychom se netopili podle knihy Zdeňka Šmída Proč bychom se netopili, aneb Vodácký průvodce pro Ofélii, což byla práce naprosto úžasná, za kterou děkuji a k níž jsem se párkrát vrátila už jako knihovnice v případě potřeby výpomoci ze strany televize. Po skončení tohoto natáčení a tedy i ukončení mé spolupráce s Českou televizí jsem však měla ještě jakousi potřebu další práce, proto jsem brigádně nastoupila do dnes již neexistující sítě VideoWorld, která půjčovala nejnovější i starší či stará filmová DVD. Zde jsem pracovala po dobu snad 2-3 let o víkendech a někdy také přes týden po skončení své oficiální pracovní doby v knihovně.

Literární počiny

Tajemství letošního léta; dívčí román, vydán roku 2010 samostatným nákladem u vydavatelství Nová Forma, toho času v Českých Budějovicích, dnes se sídlem v Týně nad Vltavou – Malé Straně. Kniha byla napsána v 15 letech, vydána však až o několik let později.

Tajemství dalšího léta; volné pokračování k letošnímu létu, doposud nevydáno, ale už na to šetřím. Napsáno těsně po 1. knize – tuším v 16 nebo 17 letech

Tajemství budoucího léta; poslední volné pokračování k předchozím létům, ovšem rozepsáno již velice dlouho a s velmi mlhavou představou dokončení. Od dob, kdy jsem vydělečně činná jaksi nemám k dokončení tu správnou slinu...

Poezie – na kontě mám také pár básní, většina z nich je uveřejněna na amatérském literárním serveru www.liter.cz pod přezdívkou Xsa_ra. Plánováno vydat.

- spolu s poezií zde mám uveřejněno také několik dílů opět rozepsaného a nedokončeného románu, který se pohybuje na pomezí mezi pohádkou a fantasy a ke kterému mě kdysi inspirovala má nejoblíbenější pohádka z dětství a puberty – Labyrint (1986)

- No a mezi tím vším mám na serveru uveřejněnou také jednu povídku a jeden fejeton, který jsem napsala ještě na střední škole – tuším dokonce, že to bylo při maturitní slohovce.

V současnosti, vyšetřím-li čas a dorazí-li múza, bych se ráda opět zaměřila na dokončení 3. volného pokračování knihy Tajemství letošního léta a vrhla se také na dokončení jisté troufalé věci – totiž na zveršování jedné z mých nejoblíbenějších knih. Ovšem jestli se mi to podaří a jestli s tím někdy vyjdu na světlo... A také se budu snažit umluvit konečně nějaké vydavatelství, zda by mi mou prozatím jednu (v budoucnu snad všechny) knihu nevydalo, o což jsem se již několikrát pokoušela, ale vzhledem k nulové reakci na mé e-maily jsem snahu po čase vzdala...

Nemrtvá

Přichází z noci.... přichází z dále....
náhle tu přede mnou v sevření stáli...
Jeden však jediný z nich mi vzal duši
a tiše prohlásil: „... však smrti jí sluší...“

Bledá a nádherná náhle je ze mne,
odteď mi patří tahleta země...

Nemrtvá...

Boj se mne, střež se mne,
ty, kdo si myslíš,

že mne snad jen zlehka
našlapovat uslyšíš...

Nemám ve zvyku odpouštět...!

Představa

Jasný měsíc bledě září,
cítím pohled na své tváři...

Jeho oči lustrují mne,
jeho ruce tvarují mne
a myšlenky spalují...

Z hlíny jsem a poddajná,
vyslyší má přání tajná,
jež mnou cvalem kvaltují...

Prochází mnou – jako duch,
náhle potřebuji vzduch.
Myšlenky se rozplývají...

Rozplývají v noci temné,
rozplývají v náručí,
milovat mne naučí...

Však zmizí jako ranní rosa,
kterou ráda chodím bosa.
Jako slunce zapadnou
a mne zas slova napadnou:

Jasný měsíc bledě září,
cítím pohled na své tváři...

Touha

Touha je být,
touha je žít,

touha je o lásce snít...
Že existuje? Nevěřím...
Téhle pravdě se klidně zpronevěřím...

Potrestej mě, osude,
máš-li za co,
ale nevíra přec není hřích...
Nevíra je nevědomí,
mé hluboké podvědomí.
Nevíra je družkou mou,
nevíra mne vede tmou.
Chci z ní ven,
a tak mne chytni,
do srdce mi víru dýchni...

Touha ať je částí mou,
víry sestrou spřízněnou...

Zima

V zákrutech lesních,
krása se skrývá,
zeleným hávem jí
příroda bývá.

Snová tu tajemno,
šero a kouzla,
v náruč tu lesní
ráda bych vklouzla.

Voní zde smůla
a oheň hřeje,
o kráse lesů
ptáček tam pje.

Hvězdný třpyt padá
do keřů z nebe
a v jeho záři
spatřuji Tebe.

Přicházíš pomalu,
přebíráš žezlo,
poslední listí
se ze stromů svezlo.

Na větvích chybí už
jenom sníh bílý,
podzimní čas
se ke konci chýlí...

Kde stoupneš - bílo,
kam dýchneš - mráz,
popraškem bělostným
přikryješ sráz.

Nakonec rukou jen
lehounce mávneš,
já volám do všech stran:
„Zimo, už vládneš!“

Tajemství letošního léta (úryvek)

1. Už se blíží prázdniny

Ačkoli je učebna zaplněna do posledního místa a v pozoru, neboť od učitelky nikdo nechce dostat do notýsku vedle svého jména odpornou sardel, já jediná nevnímám.

Aspoň si myslím, že jsem jediná. Je mi totiž srdečně jedno, jestli tu sardel dostanu nebo ne. Je konec června, klasifikace proběhla už někdy před týdnem, na vysvědčení budu mít samé jedničky a jedna pětka by to nijak nemohla pohnojit. Tedy doufám.

Hlavu mám složenou na rukou, dívám se skrz a s blaženým úsměvem na tváři plánuji blížící se prázdniny.

Vyrazím do víru nočního života, samozřejmě až naši odjedou na tu dovolenou do Řecka na celý měsíc – už aby bylo druhého! I když, mezi námi, nebýt toho, že taťkův brácha je majitelem cestovky, se kterou pojedou, asi by se nebyli doplatili. Přece jenom – zájezd je zájezd a navíc do Řecka a na celý

měsíc...

No a až naši odříčím, společně s mou nejlepší kamarád-kou Janou to rozjedeme. Už od patnácti, kdy jsme přestaly být slečny základní školou povinné, vymetáme diskotéky a pařby v širokém okolí. Rodiče samosebou nic nevědí – skoro každý víkend totiž odjíždějí relaxovat na naši chatu v Jeseníkách.

Mamka je bankovní účetní a nesnáší hluk, spěch a neuspořádanost. Na chatě si alespoň od toho všeho oddechne. Nechápu, jak tedy může dělat v bance, kde se neustále něco vyřizuje, zařizuje, sepisuje a nevím, co všechno ještě. A hlavně si odpočine od hluku toho „gigantického města“, jak se o našem bydlíšti vyjádřila.

Netvrdím, že je Ostrava malé město, naopak, každý ví,

že je třetím největším v republice, nicméně pokud trpí představou, že bydlí v gigantickém městě, co je pak podle ní třeba taková Praha, že.

Tatka je učitelem matiky a fyziky (podle mě jsou to předměty stejně nudné a nepotřebné jeden jak druhý) na základce, kterou jsem kdysi navštěvovala i já.

Ano, svým způsobem jsem učitelské dítě a věřte mi, je to hnus. Zvláště, když jste udělali nějaký průšvih, kterých já naštěstí neměla moc. Vlastně skoro žádné. Jako první se to totiž dozvěděl právě rodič, který vám pak dalších x let tloukl do hlavy, jak se musíte chovat podle toho, kdo jste a reprezentovat, hlavně tedy v učení, jelikož na tom záleží vaše budoucnost. Ale buďme upřímní – záleží na tom hlavně pověst rodiče. Ten přece nemůže dopustit, aby jeho dítě bylo blbé jako pantofle, když on sám je kantorem, no ne?

Tatík jezdí na chalupu proto, aby si připravil učební materiály pro další týden a hlavně si oddechl od těch „pubertálních výrostků“.

Já se sestrou už s nimi nejezdíme, přestalo nás to bavit. A mě tedy mnohem dřív než ji!

Sestra je stejně stará, jsme dvojčata – ovšem ne identická – což je výhoda, neboť se o ni nemusím starat.

Většinou si doma po večerech čte nebo se dívá na televizi, případně spí. Z těchto tří činností neznám snad jedinou – teda kromě toho čtení, ale ani to nepraktikují o víkendových večerech!

Monika je ušlápnutá puťka, která se bojí projevit nahlas. Je úplně po mamce – tichá a klidná. Fakt nechápu, jak někdo s mamčinou povahou může pracovat s lidmi.

To já jsem zcela jiná. Slyšet je mě ažaž a vytočit se nechám vždycky až do vrtule. Například jednou jsme se šly s Janou bavit na diskotéku, kde měla hrát nějaká amatérská skupina. Cestou se k nám připojili dva kluci a začali se s námi hned „družit“. Hošani to byli příjemní a vtipní, to zas jo, ale když jejich vtipy začaly být stále víc a víc osobnější vůči našim osobám, nervla jsem se, přímo na cestě jim uraženě vynadala do blbců a nechala je vyjevené stát na místě. Janu jsem popadla a zbytek jsme došly samy. Ti kluci to asi fakt mysleli

z legrace, ale tehdy jsem to absolutně nebrala. Jenomže – jak se ukázalo, když jsme dorazily s Jančou na místo, ti dva patřili právě do oné amatérské skupiny, která poskakovala ve svém vyhrazeném prostoru nahrazujícím pódium. A přesto, že na místě byl dav lidí, hlava na hlavě, ti dva si nás všimli a jen pro nás dvě spešl zahráli jednu ze svých písniček, kterou ještě předtím okomentovali slovy: „Tahle písnička bude pro Janu s Klárou, dvě ostré holky, které se s tím nemažou... Hlavně Klára!“ To byl trapas!!! Když si to promítnu za zavřenými víčky, ještě dnes zčervenám. Ti kluci se tomu tenkrát smáli, během večera jsme se ještě setkali, prý jsem holka na správném místě, ale stejně mi nebylo moc dobře po těle.

Monice by se nic takového stát nemohlo, protože nikam nechodí – říkala jsem přece, že je po mamce.

Já nejsem ani po jednom z rodičů. Mám něco z nich obou. Po mamce jsem hezká, štíhlá a modrooká, po tatkovci chytrá, tvrdohlavá a tmavovlasá. Jsem ve vzhledu takový zvláštní mix – tmavovlasé dívky mají většinou i tmavé oči, ale já jsem ta výjimka potvrzující pravidlo a všechno, co po drahých stvořitelích mám, je pravý opak toho, co po nich má Monika.

Vlastně všechno ne. Monča je samozřejmě také hezká, i štíhlá je, ale povahově jsme nebe a dudy. Z naší dvojice je ona ta rozumná a rozvážná, klidná. Prostě není takové třeštidlo jako já, jak říká mamka. Je tichá a ráda si čte, ale jednou za uherský rok, když ji něco doopravdy rozčílí, dokáže vybuchnout tak, že se nikdo nestačíme divit a já se sama sebe ptám, jestli ji někdo přes noc nevyměnil, nebo nepřemontoval šroubečky v hlavě.

Drahé sestřičce ale nechci věnovat tolik myšlenek, ty jsem přeci minila věnovat prázdninám. Až naši konečně odjedou nabírat síly k Jónskému moři, zabydlí se Jana u nás, budeme pořádat mejdany, bavit se, užívat si, oslavíme moje narozky...

„Prokopcová!“ zaslechnu své příjmení a proberu se z tranzu.

„Já...“ snažím se honem rychle najít nějakou výmluvu.

„Výmluvy mne nezajímají! Je dvaadvacátého června, ale ještě stále probíráme učivo! Ano, klasifikace již byla, ale to neznamená, že vaši známku nemohu kdykoli přepsat! Takže bych vám doporučovala, Prokopcová, abyste dávala pozor a jelikož si patrně myslíte, že vše umíte, když se nenamáháte ani poslouchat, mohla byste nám laskavě zopakovat vše, co víte o jednom z našich největších spisovatelů – Jaroslavu Seifertovi. Opakování vám neuškodí a třída to jistě také přivítá, koneckonců, na začátku třetího ročníku jako když tyto vědomosti najdete! Pokud si ovšem něco pamatujete!“ dodá štiplavě. „Tak prosím!“

S kajícím výrazem profesorce Všečekkové (vskutku příznačné jméno!) na zlost řeknu vše, co jsme se kdy o Jaroslavu Seifertovi učili od narození přes život a díla až do smrti. Nevynechám ani údaj z roku 1984, kdy získal

Nobelovu cenu.

V duchu se však ušklíbnu. Přepsání známek – to tak. Klasifikace znamená uzavření prospěchu a konec.

Takové habaďůry může zkoušet na někoho jiného.

Ale co, je mi volná. Stejně jako například některé sousedky v domě. Mohla by si s nimi podat ruku, taky jsou tak vlezlé a otravné. Hruža a děs, fakt.

Tak třeba nedávno jsem potkala sousedku a aniž bych jí hodlala cokoli jiného než pozdrav věnovat, setrvala jsem s ní celých úděsných deset minut. Zrovna se mnou byla Jana a měla tak tu čest zase jednou slyšet tu největší drbnu z našeho domu – babku Rožkovou, které důvěrně říkám Rohožka.

Jednou jsem se takhle prořekla před taťkou a ten, přestože se mi zazdalo, že mu zacukaly koutky, mě přísně poučil o tom, jak je nevychované mluvit nehezky o starších lidech. Ale když já si nemůžu pomoci, to její jméno je tak strašně podobné slovu rohožka...

„Klárko, seš to ty? No tys ale zase vyrostla...! A jak jsi vysoká, určitě po tatínkovi, že jo? Já tě pamatuju jako malého prcka, dávno jsem tě neviděla... Ty vlasy ti moc sluší, vnučka je nosí podobně, taky takový po ramena...“

Během dalších pěti minut mi vyjmenovala všechny nemoci, kterými trpí, a postěžovala si na rodinu, načež si všimla Jany (naneštěstí pro ni), která je podobný typ jako Monika – má zelené oči a blond vlasy do půl zad, jenže Jana si ještě navíc zesvětluje barvou.

„A to je určitě Monička, že jo? Moninko, ty jsi ale vyrostla, stejně jako Klárka. A jaké máš taky krásné vlasy... takové dlouhé...“

„Ale-“ snažila jsem se ji přerušit.

„A ta barva – to je přírodní blond? No to jsem ještě neviděla...“

„Paní Rožková!“ zarazila jsem ji konečně. „Tohle není Monika, ale moje kamarádka. Sestra je doma a pokud ne, teď někdy půjde kolem, takže si s ní klidně můžete popovídat, víte, ona je něco jako zpovědní vrba, poslechne si každý blábol, který má kdo na srdci...“

Rohožka se zarazila, vyvalila oči snad až na vrch hlavy a jelikož jsem si všimla Janina pracně skrývaného pobavení, raději jsem rychle pozdravila, vtáhla Janu do výtahu a mazala pryč. Respektive jela. A měla jsem záruku, že se teď každý v domě, kdo bude ochotný poslouchat, dozví, jak je ten spratek Prokopcových Klára drzý a že bych zasloužila pěkných pár facek. Ale co, názory našich sousedů mám někde, stejně jako naši, kteří se s nimi, až na dvě nebo tři výjimky, moudře nebaví. Díky tomu, že rodiče mají v tomto domě i okolí opravdu jen velice úzký okruh známých, se o nich začaly šířit pověsti, že jsou to snobi a „obyčejný lidi z baráku jim nejsou dost dobrý“. Ale jak říkám – tohle nás nikoho naprosto netankuje.

Někdo do mě šťouchne.

Jana.

Sedím s ní v jedné lavici už od deseti let.

„Co je?“ zabručím vyrušena z myšlenek.

„Nic, coby? Kam zas koukáš, prosím tě? Dávno zvonilo, všichni už jsou pomalu za hranicema a ty tu málem spíš. Nebo zůstáváš dobrovolně po škole?“

„A víš, že by to nebylo marný? Mohla bych si zopakovat češtinu z celého druháku a za dva měsíce jako když najdu! Všetečková by určitě byla štěstím bez sebe,“ usměje se.

V Janě zabublá smích, ve mně také a dvě esa 2.B. – Klára Prokopcová a Jana Michalová – se tak vyhrabou z učebny až po pořádném výbuchu smíchu.

LIDÉ, ČTĚTE!

Michel Houellebecq – MOŽNOST OSTROVA

V poslední době vzbudila pozornost především Houellebecqova kniha „Podvolení“, chystám o ní také pojednání pro Kobru, ale myslím si, že si pozornost zaslouží i další autorovo kniha, a to „Možnost ostrova.“

Hlavní hrdina románu Daniel1 žije v době, kdy dochází k rozpadu západní civilizace, rozvádí se se svou manželkou Isabelle, najde si mladou milenkou Esther, ale ta má mnohem více sexuálních poměrů, takže Daniela1 opustí, ale ...to není to hlavní. Všichni tito hrdinové žijí v době, kdy přichází sekta „Elohimitů“, věřících reinkarnaci. Plány této sekty najdou uplatnění v absurdním konci – klonování neolidí. Takže souběžně vypravuje svůj příběh Daniel24, Daniel 25, Marie23, Esther31 (ti studují životy svých předků). Zemi postihnou globální katastrofy, a tak nakonec se vše vrací zase na začátek – na Zemi žijí primitivní pralidé.

Román je směsí sci-fi, sexuálních příběhů, ale i života v sektě. Rozhodně stojí za přečtení jako další autorovy knihy. A především za zamyšlení, kam vlastně spěje naše společnost, k čemu jsou všechna náboženství (nakonec Houellebecq byl postaven před soud za šíření rasové a náboženské neshášenlivosti)?

Setkáte se s celou řadou zajímavých informací, třeba že odběr DNA je vlastně vstupem do nové církve. Dozvíte se o klonování či šíření nové církve (viz str. 252 - „... od tohoto období měla elohimitská církev stále více stoupenců a bez problémů se rozšířila po celém západním světě ... elohimismus v jistém smyslu přicházel v závěsu za konzumním kapitalismem – který udělal z mládí vysoce žádanou hodnotu a postupně zničil úctu k tradici a kult předků – a shodně sliboval nekonečné zachování

mladí a s ním spojených požitků.“).

A nebo str. 50, neříká vám to něco: „A najednou mladí vzdělaní lidé, sociálně i ekonomicky dostatečně na výši, poprvé veřejně prohlásili, že nechťejí děti, necítí touhu snášet strasti a starosti spojené s výchovou potomstva.“

Str. 248: „Je smutné, jak se civilizace hroučí, je smutné vidět, jak upadají její nejkrásnější, nejchytřejší bytosti – začne to tím, že se člověk ve svém životě cítí lehce nesvůj, a nakonec usiluje o nastolení islámské republiky.“

Str. 250: „Takže nesmrtelnost ... Taková druhá šance ... Ano, i třetí šance; anebo nespočet šancí, donekonečna. Opravdová nesmrtelnost.“

str. 283: „...sebevraždu spáchala bez dojetí, po čistě rozumové úvaze, jako požádáme o rozdání karet, když nám napoprvé nepadnou ...“

str. 339: „Ze dvou inteligentních a sobeckých živočichů nakonec přežil ten rozumnější a soběčtější, jak bylo u lidských bytostí pravidlem.“

Kniha vyšla v nakladatelství Odeon v roce 2007 v překladu Jovanky Šotolové, v originále již v roce 2005. Je obdivuhodné, jak Michel Houellebecq s předstihem desetiletí předpověděl celou řadu skutečností, kterou prožíváme v těchto dnech. Jen se bojím, jestli jsou jeho předpovědi správné i v jiných odhadech, kam až se lidstvo za pár desítek let dostane. Ani nechci domýšlet ...

Václav

ČAJ pro chvíle pohody

č.114, březen 2016, ročník XV

Vydáno 5. března 2016 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozev dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičína.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!